

Вух. № 1194 від 19.05.2024 р.

Міністерство фінансів України
03110, м. Київ, вул. Солом'янська, 3

Державна податкова служба України
04053, м. Київ, Львівська пл., 8

**Національна комісія, що здійснює державне
регулювання у сфері електронних комунікацій**
03110, м. Київ, вул. Солом'янська, 3

Міністерство цифрової трансформації України
01008, м. Київ, вул. М. Грушевського, 12/2

Державна регуляторна служба України
01011, Київ, вул. Арсенальна, 9/11

Щодо узагальнюючої податкової консультації
з питань спрощеної системи оподаткування
для послуг доступу до мережі Інтернет

Офіс ефективного регулювання (далі – BRDO) висловлює свою повагу та звертається щодо наступного.

Місія BRDO – розробляти державні політики для перетворення України на європейську демократичну державу з ефективним управлінням та розвиненою економікою.

BRDO починаючи з липня 2024 р. звертався до Міністерства фінансів, Державної податкової служби (далі - ДПС), інших органів державної влади щодо необхідності вжиття заходів до приведення у відповідність до закону позиції ДПС з питання застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності (далі - спрощена система) постачальниками послуг доступу до мережі Інтернет. Зокрема, BRDO наголошував що вказана позиція ДПС має відповідати положенням Податкового кодексу України (далі — ПКУ), Закону України «Про електронні комунікації», а також статтям 19 і 67 (ч.1) Конституції України. Копія листа від 18.07.2024 № 891 з відповідним обґрунтуванням додається.

Наразі ця проблема залишається невирішеною, незважаючи на:

- численну судову практику, зокрема рішення судів першої інстанції, апеляцій та Верховного Суду (наприклад у справі № 160/21398/24 від 18.03.2024¹), які підтверджують право постачальників послуг доступу до мережі Інтернет на застосування спрощеної системи. Станом на 01.05.2025 із 189 судових справ щодо оскарження Інтернет-провайдерів податкових рішень про анулювання реєстрації платників єдиного податку 3-ої групи: 141 справа була вирішена на користь платника податків у суді першої інстанції (70%), 58 рішень набрали законної сили після розгляду в апеляції чи касації (30%). Це також свідчить про масовий та системний характер помилкової правозастосувальної практики ДПС з даного питання;²

¹ Єдиний державний реєстр судових рішень

² За даними Інтернет асоціації України Лист № 48/1-2 від 09.05.2025 Мінфіну та ДПС щодо узагальнюючої податкової консультації щодо права застосування ССО платниками податків, які надають послуги доступу до мережі Інтернет | ІнАУ та Асоціації постачальників та правовласників контенту 1330.pdf

- офіційне узагальнене роз'яснення органу регулювання у сфері електронних комунікацій з питання визначення видів електронних комунікаційних послуг (рішення НКЕК від 03.04.2024 № 170³), яке свідчить що послуга з доступу до мережі інтернет не є послугою з технічного обслуговування та експлуатації мереж чи будь-якою іншою послугою щодо якої ПКУ, зокрема, підп. 8 підп. 291.5.1 п. 291.5 ст. 291 ПКУ містить заборону застосування спрощеної системи;

- позицію Держаної регуляторної служби (копія листа від 18.09.2024 № 3655/20-24 додається) яка звернулась до Міністерства фінансів щодо вжиття заходів до скасування відповідного роз'яснення ДПС;

- звернення Комітету ВРУ з питань цифрової трансформації до ДПС та Мінфіну стосовно того що згадана позиція ДПС не може бути обґрунтована змінами в податковому законодавстві (згідно з листом Комітета від 09.10.2024 № 04-33/14-2024/221597).

Наведене також свідчить про неактуальність, в тому числі, через згадані вище нові обставини, позиції Експертної ради при Міністерстві фінансів (викладеної в рішенні від 21.03.2024) про недоцільність підготовки узагальнюючої податкової консультації з питань спрощеної системи і справляння єдиного податку постачальниками електронних комунікаційних послуг.

Видані ДПС у 2024 р. роз'яснення⁴ про заборону постачальникам послуг доступу до мережі Інтернет працювати на спрощеній системі та примусове їх переведення з жовтня 2024 р. на загальну систему оподаткування не узгоджується, зокрема з:

- підп. 8 підп. 291.5.1 п. 291.5 ст. 291 ПКУ, який не містить заборони застосування спрощеної системи для діяльності з надання послуг доступу до мережі Інтернет;

- п. 5.3 ст.5 ПКУ згідно з яким терміни, що застосовуються у ПКУ і не визначаються ним, використовуються у значенні, встановленому іншими законами;

- п. 4.1.4. ст. 4 ПКУ, яка встановлює принцип презумпції правомірності рішень платника податків у разі, якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта або норми різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне (множинне) трактування прав і обов'язків платників податків або контролюючих органів, внаслідок чого є можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу;

- Законом України «Про електронні комунікації», зокрема п. 80 ч 1. ст. 2 щодо визначення поняття «послуга доступу до мережі Інтернет», п. 8 ч.3 ст.16 та ч.2 ст.17 щодо відображення в реєстрі постачальників електронних комунікаційних мереж та послуг виду та опису електронних комунікаційних послуг, які надаються певним постачальником;

- ч. 3 ст. 4 Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку», згідно з яким надання офіційних узагальнених роз'яснень у сфері електронних комунікацій, в тому числі щодо типів, видів електронних комунікаційних послуг є повноваженням НКЕК;

- ч. 1 ст. 109 Цивільного кодексу України щодо визначення договору про надання послуг, яке передбачає, принаймні наявність сторін (виконавця і замовника), що відсутнє у разі здійснення постачальником послуг доступу до мережі Інтернет технічного обслуговування та експлуатації електронних комунікаційних мереж, які знаходяться у його володінні, власності чи користуванні. Також є неузгодженість з підп. 14.1.185. ст. 14 ПКУ щодо визначення поняття “постачання послуг”.

Вказане вище помилкове трактування ДПС відповідних положень податкового та іншого законодавства має негативний вплив на ринок послуг доступу до Інтернету та державний бюджет, збільшує навантаження на судову систему. За розрахунками BRDO на основі регуляторної звітності⁵ у 4 кварталі 2024 р. ринок фіксованого доступу до мережі Інтернет показав 30% падіння в доходах до попереднього кварталу, доходи склали 4.3 млрд грн, що є найнижчим показником починаючи з 3

³ Про надання офіційного узагальне... | від 03.04.2024 № 170 (rada.gov.ua)

⁴ Чи має право фізична особа – підприємець при постачанні електронних комунікаційних послуг застосовувати спрощену систему оподаткуван (tax.gov.ua)
До уваги платників єдиного податку третьої групи – юридичних осіб! (tax.gov.ua)

⁵ Форма звітності № 1-Т “Сфера телекомунікацій” НКЕК. Розрахунки BRDO.

кварталу 2022 р. Рішення судів не лише поновлюють право на спрощену систему, а й зобов'язують державу відшкодувати шкоду, завдану суб'єктам господарювання, загальна сума таких відшкодування уже перевищила 200 тис. грн.⁴

Слід зазначити, що ст. 80, 81 Закону України "Про державну службу" передбачають відшкодування за рахунок держави шкоди, заподіяної незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю державних службовців під час здійснення ними своїх повноважень, право зворотної вимоги (регресу) держави до таких державних службовців і їх обов'язок відшкодувати державі шкоду, заподіяну неналежним виконанням посадових обов'язків. Забезпечення належної правозастосовної практики з даного питання актуальне також для відповідних державних службовців ДПС.

Наведене вище свідчить про необхідність невідкладного надання узагальнюючої податкової консультації щодо положень законодавства з питання застосування спрощеної системи до постачання послуг доступу до мережі Інтернет.

Пункт 52.6. ст. 52 ПКУ передбачає надання Міністерством фінансів узагальнюючих податкових консультацій, зокрема на підставі аналізу обставини, що свідчать про неоднозначність окремих норм податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Враховуючи наведене, *просимо*:

- Міністерство фінансів - невідкладно ініціювати підготовку та прийняття узагальнюючої податкової консультації, яка б, враховуючи вимоги ПКУ (зокрема підп. 8 підп. 291.5.1 п. 291.5 ст. 291, підп. 14.1.185. ст. 14, п. 4.1.4. ст. 4); відповідну судову практику; офіційне узагальнене роз'яснення НКЕК щодо визначення видів електронних комунікаційних послуг; позицію ДРС щодо вжиття заходів до скасування відповідного роз'яснення ДПС, підтвердила право фізичних осіб – підприємців та юридичних осіб, що надають послуги з доступу до мережі Інтернет, застосовувати спрощену систему оподаткування, обліку та звітності;

- Державну податкову службу, НКЕК, Міністерство цифрової трансформації, Державну регуляторну службу підтримати необхідність прийняття відповідної узагальнюючої податкової консультації.

Сподіваємося на подальшу плідну співпрацю.

Додатки:

1. лист BRDO від 18.07.2024 № 891 на 5 аркушах;
2. лист ДРС від 18.09.2024 № 3655/20-24 на 2 аркушах.

**З повагою,
Голова правління**

Олексій ДОРОГАНЬ

Виконавець: Надія Костриба
050 900 92 61, n.kostryba@brdo.com.ua